

Vojtěch Bednář

LINUX NA FIREMNÍM PC

možnosti • rizika • cena

Praha 2007

Vojtěch Bednář

Linux na firemním PC – možnosti • rizika • cena

Bez předchozího písemného svolení nakladatelství nesmí být kterákoli část kopírována nebo rozmnožována jakoukoli formou (tisk, fotokopie, mikrofilm nebo jiný postup), zadána do informačního systému nebo přenášena v jiné formě či jinými prostředky.

Autor a nakladatelství nepřijímají záruku za správnost tištěných materiálů. Předkládaná zapojení a informace jsou zveřejněny bez ohledu na případné patenty třetích osob. Nároky na odškodnění na základě změn, chyb nebo vynechání jsou zásadně vyloučeny.

Veškerá práva vyhrazena.

© Mgr. Vojtěch Bednář, 2007

© Nakladatelství BEN – technická literatura, Věšínova 5, Praha 10

Vojtěch Bednář, Linux na firemním PC – možnosti • rizika • cena

BEN – technická literatura, Praha 2007

ISBN 9788073002251

OBSAH

1	ÚVOD DO SYSTÉMU LINUX.....	7
1.1	Problematika ceny počítače	9
1.2	Alternativní software	10
1.3	Co je to GNU/Linux? Historie a současnost	11
1.3.1	Modely vlastnictví softwaru	11
1.3.2	GNU/Linux	14
1.3.3	Současný stav operačního systému GNU/Linux	17
1.4	Podoba systému a základní komponenty	22
1.5	Nejběžnější grafická prostředí v Linuxu	24
1.5.1	Společná historie	25
1.5.2	KDE	26
1.5.3	GNOME	38
1.5.4	„Souboj“ KDE a GNOME, jejich současný vztah	59
1.5.5	Grafické prostředí a jeho volba	60
1.5.6	Moderní prvky grafického rozhraní	61
1.6	Software nezávislý na pracovním prostředí.....	64
1.6.1	Mozilla Firefox	64
1.6.2	Mozilla Thunderbird	66
1.6.3	Opera	67
1.7	Linux a elektronická kancelář	69
1.7.1	Elektronická kancelář?	69
1.7.2	Elektronická kancelář a Linux	70
1.7.3	OpenOffice.org	71
1.7.4	KOffice	81
1.7.5	Jiné kancelářské aplikace	94
1.7.6	Dostupnost dalšího software	97
1.7.7	Použití softwaru ze systému Microsoft Windows	98
1.8	Závěr 1. kapitoly	99

Příloha	101
Nejčastější dotazy uživatele MS Windows k Linuxu	101
A Podoba a fungování systému, licence	102
B Programy a aplikace	104
C Bezpečnost a uživatelé	105
D Jiné otázky	106
2 VYUŽITÍ LINUXU V ORGANIZACI	107
2.1 Úvod	109
2.2 Linuxové distribuce a jejich typy	109
2.2.1 Komerční Linux	110
2.2.2 Komunitní	112
2.2.3 Řízené nekomerční distribuce	115
2.3 Instalace, Aktualizace a upgrade Linuxu	116
2.4 Software na Linuxu a na Windows – možnosti náhrady	119
2.4.1 Současný stav pracovního softwaru na OS Linux	119
2.4.2 Linux v kanceláři	120
2.4.3 Ostatní pracoviště	122
2.4.4 Shrnutí	125
2.5 Vzdělávání uživatelů	126
2.6 Administrace	128
2.7 Linux a bezpečnost	129
2.7.1 Zabezpečení uživatelských dat v Linuxu	130
2.7.2 Zabezpečení před útokem z internetu	130
2.7.3 Problematika škodlivého softwaru	131
2.7.4 Zajištění integrity dat	132
2.7.5 Ekonomické aspekty použití Linuxu	133
2.8 Shrnutí	135
2.9 Závěr	136
Seznam odkazů (domény II. úrovně)	137
Rejstřík	138

Terminologická poznámka

Slovo Linux je běžně užívaným, avšak technicky vzato nesprávným označením pro operační systém GNU/Linux. Nesprávnost spočívá v tom, že jedna část operačního systému, v tomto případě jeho jádro (Linux) je zaměňována s celkem (GNU). Protože se však jedná o zažité označení a pro potřebu této knihy není nutné se zcela striktně držet technického názvu, budu zde používat výrazu Linux k označení celého systému, respektive rodiny systémů. Tam, kde se pojem vztahuje k tomu, co doopravdy označuje, tedy k jádru, na to patřičně upozorním.

Vzhledem k tomu, že kniha je určena čtenářům, kteří v oblasti systému GNU/Linux nejsou profesionály v ní mohou být použity výrazy, které by profesionál označil za terminologickou nepřesnost. Těchto výrazů je užito s vědomím takové výhrady a proto, aby se text stal snáze upotřebitelným.

Použitý software

Při psaní této knihy byly použity následující Linuxové distribuce

OpenSUSE 10.2

Ubuntu 6.06LTS

Ubuntu 6.10

Mandriva 2007

V publikaci se také mohou objevit obrázky pocházející z veřejných webových prezentací projektů svobodného softwaru, zejména systému GNOME (www.gnome.org) a KDE (www.kde.org).

Úvod

Je Linux pro vás? Hodí se Linux do vaší organizace? Můžete s ním ušetřit? Bude vám užitečný? Toto jsou otázky, na něž většina literatury, která o tomto operačním systému prozatím vyšla neodpovídá. Knihy věnované problematice OS Linux a aplikací v něm jsou většími příručky „jak na to“ pro začátečníky, nebo nástroje určené programátorům o tisícovkách stran. Ta, kterou držíte v ruce je ale jiná.

Čím známějším se pojem Linux stává, tím více narůstají debaty o možnostech jeho použití jako operačního systému na kancelářských, kreativních, účelových, a dalších počítačích ve firmách, ve veřejných institucích, v neziskových organizacích. Zkrátka tam, kde se informační technologie nepoužívají pro radost, ale pro práci. Stejně tak stoupá i počet experimentů v tomto směru, které ale často končí neúspěchem. Zjištěním, že pro konkrétní pracoviště je Linux nepoužitelný, nebo neporozuměním jeho možnostem.

Tato kniha si klade za cíl pomoci při rozhodování, zda začít, či nezačít Linux používat. Skládá se ze dvou kapitol. V první se vás pokusíme seznámit s Linuxem. Popíšeme si základní vlastnosti operačního systému, uvedeme vás do jeho prostředí a některých programů, které se nejčastěji využijí při práci v organizacích.

Ve druhé kapitole se pokusíme zhodnotit, jaké jsou možnosti, výhody a nedostatky Linuxu pro použití v organizaci při jeho současném stavu. Na základě podaných informací byste měli být schopni odhadnout zda Linux je, nebo není pro vás a zda stojí, zato uvažovat o jeho nasazení na vašich počítačích. Správné použití Linuxu tam, kam se hodí, může uspořit nemalé finanční prostředky. Ale špatné rozhodnutí jich může stejně stát. Pokud se na základě informací z naší knihy rozhodnete tak, že ušetříte a vaše Informační Infrastruktura se stane efektivnější, bude to náš největší úspěch.

Autor.